

Програма комплексного атестаційного екзамену за спеціальністю 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії для студентів освітньої-професійної програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (денна форма здобуття освіти).

Укладачі:

Марченко Іван Сергійович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу», гарант освітньо-професійної програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації».

Хижняк Лариса Михайлівна – доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри міжнародних відносин ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу».

Файєр Олена Анатоліївна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу».

Солових Віталій Павлович – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри міжнародних відносин ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу».

Чернишова Лариса Олексіївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу».

Мета комплексного атестаційного екзамену за фахом – визначити обсяг і необхідний рівень теоретичних знань, одержаних практичних навиків і вмінь з профільюючих дисциплін освітньо-професійної програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації».

Характеристика змісту програми. Програма атестаційного екзамену спирається на освітньо-професійну програму підготовки бакалавра з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій (міжнародна інформація та міжнародні комунікації).

Загальні положення

Професійні компетенції фахівців бакалаврського рівня підготовки за освітньо-професійною програмою «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»

Загальні компетентності:

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності:

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

Програмні результати навчання:

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою,

визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

РН16. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали.

Порядок створення, організації та роботи екзаменаційної комісії регламентується «Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії для атестації здобувачів вищої освіти, які отримують ступінь бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра, спеціаліста, магістра) в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна», «Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна».

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПИСЬМОВИХ ВІДПОВІДЕЙ НА
КОМПЛЕКСНОМУ АТЕСТАЦІЙНОМУ ЕКЗАМЕНІ
ЗА ФАХОМ «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ,
СУСПІЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ СТУДІЇ»**

Час виконання – 60 хвилин

УВАГА! У разі використання заборонених джерел студент одержує загальну нульову оцінку.

Кожен білет складається з 50 тестових питань з однією правильною відповіддю. За кожну вірну відповідь на тестове завдання студент отримує 2 бали.

За підсумками екзамену студент може набрати від 0 до 100 балів включно.

Шкала оцінювання

Набрана сума балів зі 100-бальної шкали оцінювання переводиться
в 4-х рівневу в такий спосіб:

Сума балів за всі види завдань	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90–100	відмінно
70–89	добре
50–69	задовільно
0–49	незадовільно

ПРОГРАМА
КОМПЛЕКСНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
ЗА ФАХОМ «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ,
СУСПІЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ СТУДІЇ»

Завдання для комплексного атестаційного екзамену оформлюється у вигляді білетів із тестовими завданнями з наступних дисциплін:

Дисципліна 1: ТЕОРІЯ КОМУНІКАЦІЇ

Експансія комунікативних технологій у сучасному світі. Основні значення поняття «комунікація». Інформація і комунікація. Інформаційно-комунікативна індустрія як соціальний інститут. Схема, елементи комунікації. Джерела інформації та носії. Основні функції комунікації. Процес розвитку засобів комунікації.

Уявлення про комунікацію як про процес і структуру. Структурні моделі комунікації. Перші підходи до розуміння комунікацій. Сучасні теорії комунікації. Інтеракціоністський підхід до розуміння соціальної комунікації. Технократична група теорій комунікації.

Процес комунікації та його елементи. Одиниці аналізу комунікації. Основні поняття і терміни, використовувані для аналізу комунікативного процесу та його елементів. Кодування і декодування в масово-комунікаційних процесах. Комунікатори і комуніканти як суб'єкти комунікації. Комунікатори як творці інформаційних продуктів. Типи комунікаторів. Структурні моделі комунікації. Специфіка моделі комунікації за Г. Лассуеллом.

Поняття «комунікативні бар'єри». Множинність класифікацій комунікативних бар'єрів. Технології подолання комунікативних бар'єрів.

Вербальна комунікація: форми, контексти. Стратегії вербального впливу. Невербальна комунікація, її сутність та види. Невербальні компоненти комунікації. Види невербальної комунікації: кінетика, проксемика, хронеміка, окулістика, такесика та сенсорика. Невербальні компоненти комунікації: погляд, дотики, жести. Способи взаємозв'язку між вербальною і невербальною комунікацією. Сутність і засоби паравербальної комунікації.

Загальна характеристика та особливості міжособистісних, групових, масових, публічних, організаційних комунікацій. Джерело, канал, час

передачі повідомлення, характер регулювання соціальних комунікацій за різними рівнями.

Дисципліна 2: МІЖНАРОДНЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Інформація як категорія інформаційного права. Загальні та юридичні властивості інформації. Розвиток технологій обробки інформації та їх вплив на інформаційні процеси. Основні риси сучасного інформаційного суспільства. Нормативно-правові акти щодо формування інформаційного суспільства. Предмет та метод інформаційного права. Поняття, система та джерела інформаційного права України.

Класифікація інформації згідно з національним законодавством. Поняття та структура інформаційних відносин. Інформаційний простір та інформаційний суверенітет. Міжнародно-правові стандарти прав людини в інформаційній сфері та їх класифікація. Право на інформацію. Право на свободу слова. Право на конфіденційність приватного життя. Конституційні засади прав і свобод людини в інформаційній сфері. Підстави та випадки обмеження прав людини в інформаційній сфері. Право громадян на звернення за наданням інформації. Доступ до публічної інформації. Доступ до екологічної інформації. Інформаційні права громадян як суб'єктів виборчого процесу. Захист персональних даних.

Правові режими інформації та інформаційних ресурсів Поняття інформаційних ресурсів. Правовий режим інформаційних ресурсів. Режим доступу до інформації: поняття та зміст. Відкрита інформація та інформація з обмеженим доступом. Державна таємниця. Конфіденційна інформація. Основні принципи правового регулювання обігу інформації. Обмеження щодо розповсюдження інформації.

Правові основи захисту інформації Основні принципи діяльності із захисту інформації. Захист інформації в інформаційних системах. Технічний захист інформації. Криптографічний захист інформації. Ліцензування господарської діяльності з розроблення, виготовлення спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації і торгівлі ними. Національна система конфіденційного зв'язку. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації в Україні.

Правове регулювання засобів телекомунікації, Інтернету, друкованих та електронних медіа ресурсів. Основні моделі правового регулювання

інформаційної діяльності. Класифікація видів інформаційної діяльності. Міжнародно-правові основи регулювання телекомунікаційних послуг. Міжнародний союз електрозв'язку. Генеральна угода з торгівлі послугами. Правове регулювання використання радіочастот. Регулювання ринку телекомунікації. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації. Основні поняття і принципи, пов'язані з функціонуванням Інтернету, визначені в національному законодавстві. Суб'єкти та об'єкти правовідносин, які виникають щодо функціонування мережі Інтернет. Правова основа адміністрування домену UA. Декларація Ради Європи «Про свободу, спілкування та Інтернет». Національна програма інформатизації. Електронні документи та електронний документообіг. Концепція створення «електронного уряду». Національний реєстр інформаційних ресурсів. Політико-правовий контекст діяльності у сфері масової інформації. Умови та порядок державної реєстрації друкованих медіа. Правовий статус журналіста. Правові основи діяльності електронних медіа. Сутність і структура прав на демонстрацію і розповсюдження фільмів.

Основні категорії, засади та джерела міжнародного інформаційного права. Розвиток інформаційної сфери, її міжнародно-правове регулювання, особливості й закономірності; характеристика сучасного стану врегулювання інформаційних відносин на міжнародному рівні, їх галузевої сформованості та структурованості в рамках міжнародного інформаційного права; основні його галузеві принципи, що сформувалися на міжнародному універсальному та регіональному рівнях на сучасному етапі розвитку інформаційної сфери. Правові межі інформаційної свободи та контролю в міжнародному праві в аспекті дотримання громадянських і політичних прав і свобод людини, міжнародно-правових зобов'язань держав щодо протидії обігу забороненої інформації, трансформації концепції державного суверенітету в інформаційній сфері.

Міжнародне співробітництво у сфері інфокомунікації. Процес узгодженої взаємодії держав для інтеграції національних телекомунікаційних систем у глобальний простір, що відбувається через укладання міжнародних договорів та участь у міжнародних організаціях. Основні аспекти міжнародного співробітництва у сфері інфокомунікацій: інтеграція в глобальні системи, укладання міжнародних договорів, участь у міжнародних організаціях, спільні стандарти та технології, обмін досвідом, захист інвестицій та

промислових секретів. Форми співробітництва: укладання двосторонніх та багатосторонніх міжнародних угод; участь у міжнародних конференціях; співробітництво в рамках міжнародних організацій, таких як ЄС, та інших союзів держав.

Дисципліна 3: ДИПЛОМАТИЧНИЙ ПРОТОКОЛ ТА ЕТИКЕТ

Поняття, предмет і значення курсу «Дипломатичний протокол та етикет» у системі підготовки фахівців з міжнародних відносин. Місце дисципліни серед міжнародно-політичних, міжнародно-правових і практико-орієнтованих курсів. Роль дипломатичного протоколу та етикету у формуванні позитивного іміджу держави, забезпеченні ефективної зовнішньополітичної комунікації та професійної компетентності дипломатів. Джерельна база курсу: міжнародно-правові акти, національне законодавство, традиції та практика міжнародного дипломатичного спілкування.

Історія становлення дипломатичного протоколу та етикету. Витоки протокольних норм у стародавніх цивілізаціях: Єгипті, Китаї, Індії, Греції та Римі. Формування європейських дипломатичних традицій. Українські протокольні звичаї та їх еволюція. Становлення сучасних універсальних правил міжнародного протоколу та етикету.

Основні принципи дипломатичного протоколу. Пріоритет, старшинство та їх значення в міжнародних відносинах. Міжнародна ввічливість як основа дипломатичного спілкування. Використання державної символіки, атрибутів і церемоніалу. Поєднання традицій і універсальних норм у дипломатичній практиці.

Дипломатичний та діловий етикет як складова професійної діяльності дипломата. Норми поведінки у формальному й неформальному спілкуванні. Культура мовлення, невербальна комунікація та дрес-код. Особливості ділового етикету в умовах міжкультурної взаємодії.

Організація офіційних візитів та дипломатичних прийомів. Класифікація візитів: державні, офіційні, робочі, приватні. Основні етапи підготовки та проведення візитів високого рівня. Протокольні прийоми: види, порядок проведення, функції господаря та гостей.

Протокол переговорів і зустрічей. Формати переговорів, порядок розміщення делегацій, протокольні вимоги до проведення офіційних і

неофіційних зустрічей. Підготовка, ведення та завершення переговорного процесу.

Національні та культурні традиції у дипломатичному етикеті. Особливості етикету в країнах Європи, Азії, Америки та Африки. Універсальні та специфічні правила поведінки. Значення міжкультурної чутливості у дипломатичній діяльності.

Сучасні тенденції дипломатичного протоколу та етикету. Вплив глобалізації й цифрових технологій. Онлайн-протокол: відеоконференції, електронна дипломатична переписка. Протокол та етикет у міжнародній практиці України.

Дисципліна 4: ПРЕС-СЛУЖБА ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИХ ВІДОМСТВ

Деякі проблеми, пов'язані зі сферою використання, зміною і трансляцією інформації. Визначення поняття «інформація» та суть «теорії Клода Шеннона». Властивості інформації. Інтернет – меми як новий феномен спілкування в дипломатії. Специфіка визначення поняття «інформація» та її види в Законі України «Про інформацію». Основні види інформації, що цікавлять прес-служби.

Джерела інформації як основа і розвиток комунікаційного процесу. Суб'єкт-об'єктні відносини у сфері масової інформації і комунікаційного процесу.

Інформаційні агенції як потужний ресурс для просування національних інтересів. Багатоаспектність діяльності інформаційних агентств. Найбільші світові інформаційні агентства. Національні інформаційні агентства в Україні. Замітка як основна форма оперативного повідомлення новин. Портрет як традиційний жанр інформаційних агентств.

Законодавче забезпечення інформаційної політики. Інституційні складові інформаційної політики. Специфіка інформаційної політики у сучасному світі.

Поняття та складові медіаміксу. Друковані ЗМІ як одне із джерел інформації. Он- лайнові видання як сучасний розповсюджувач інформації. Радіо і телебачення: переваги та недоліки. Соціальні мережі на ринку надання інформаційних послуг. Принципи комунікації органів державної влади зі ЗМІ та громадськістю.

Поняття сучасної прес-служби. Функції та принципи діяльності прес-служб. Основні завдання та принципи діяльності прес-служби. Стратегічні завдання і дії прес-служби. Тактичні завдання і дії прес-служби: Діяльність прес-служб органів державної влади. Відмінності і особливості у роботі прес-служби комерційної фірми і держустанови.

Обов'язки та специфіка роботи керівника прес-служби. Обов'язки та специфіка роботи прес-секретаря. Обов'язки та специфіки роботи речника прес-служби.

Оперативно-новинні жанри прес-служби. Дослідницько-новинні жанри прес-служби. Образно-новинні жанри прес-служби. Фактологічні жанри прес-служби.

Типи критичних матеріалів. Методи реагування на появу критичних матеріалів. Оперативне реагування на появу критичних матеріалів. Методи профілактики появи критичних матеріалів у ЗМІ. Вплив критичних матеріалів ЗМІ на суспільну думку.

Службові документи прес-служби. Іміджеві документи прес-служби. Корпоративні документи прес-служби.

Вимоги до формату, стилю та інформаційного приводу прес-релізу. Типові помилки у підготовці прес-релізу. Оптимальні схеми розповсюдження прес-релізів.

Етапи підготовки і проведення публічного виступу. Основні стандарти підготовки промов керівників високого рангу. Типові помилки у підготовці промов керівників високого рангу. Вади вимови та інші чинники, що погіршують сприйняття публічного виступу. Установлення контакту з аудиторією. Поза, жести, міміка оратора.

Основна мета та специфіка проведення інтерв'ю на телебаченні. Небажані дії та запитання журналіста під час інтерв'ю. Основні принципи підготовки до інтерв'ю керівника прес-служби.

Взаємодія прес-служби із представниками ЗМІ. Технології «подієвої комунікації» у роботі прес-служб. Основні правила підготовки та проведення прес-конференцій. Специфіка проведення прес-конференцій. Основні помилки при підготовці до проведення прес-конференцій. Основні правила підготовки та проведення брифінгу. Основні відмінності у проведенні прес-конференцій та брифінгу. Прес-тур як інформацій захід для преси.

Особливості планування прес-туру. Презентація: специфіка підготовки та проведення.

Форми комунікації прес-служби зі ЗМІ: прес-сніданок або прес-ланч, прес-клуб, road show, запрошення на виставки та дні відкритих дверей.

Дисципліна 5: ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ У МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

Інформаційна складова інформаційно-аналітичної діяльності. Науково-інформаційна діяльність. Поль Отлє, Анрі Лафонтен. Мета НІД. Аналітична складова інформаційно-аналітичної діяльності. Поняття «аналітика». Процес аналізу. Процес аналітико-синтетичної переробки інформації.

Актуальність, суть, основні принципи ІАД. Інформаційно-аналітична робота. Інформаційно-аналітичний процес. Організація ІАР.

Алгоритм діагностики інформаційних подій і процесів. Характеристика комплексних методів досліджень та базові аналітичні методики (моделювання, екстраполяція, методи експертних оцінок, «мозкового штурму», метод Дельфі). Контент-аналіз як формалізований метод аналізу документів. Івент-аналіз. Когнітивне картування. Припущення і передбачення в інформаційно-аналітичній діяльності. Сутність і зміст наукового передбачення.

Поняття штучного інтелекту. Напрями розвитку ШІ. «Інтернет речей» і технологія блокчейн. Ідея технології блокчейн. Основна перевага блокчейну. Дерево рішень («дерево цілей»), виведення за аналогією. Технологічні засади побудови «дерева цілей». Моделювання.

Огляд як документ. Основні етапи підготовки огляду та процеси аналітико-синтетичної обробки документів, які виконуються на кожному з етапів. Способи перевірки надійності та достовірності інформації. Підготовка звітів про діяльність. Інформаційний реліз (прес-реліз) та його завдання.

Поняття аналітичного документу. Аналітична довідка та аналітична записка. Основні вимоги до процесу реферування. Основні етапи реферування.

Зміст інформаційно-аналітичної діяльності: загальні поняття та визначення. Інформаційно-аналітична діяльність у сфері управління. Роль і місце ІАД в управлінні.

Основи організації державної роботи по збиранню та аналізу зовнішньополітичної інформації. Основні джерела інформації, які використовують співробітники закордонних представництв. Головні умови до зовнішньополітичної інформації. Особливості розвідувальної інформації.

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Поняття «інформація» та її основні види у сучасній комунікації.
2. Проблеми використання, зміни і трансляції інформації у міжнародному середовищі.
3. Теорія інформації Клода Шеннона: сутність та ключові положення.
4. Властивості інформації: характеристика та значення для комунікаційних процесів.
5. Інтернет-меми як феномен комунікації та інструмент сучасної дипломатії.
6. Специфіка визначення інформації та її видів у Законі України «Про інформацію».
7. Основні види інформації, що становлять інтерес для прес-служб: структура та функції.
8. Джерела інформації як основа комунікаційного процесу: поняття та класифікація.
9. Суб'єкт-об'єктні відносини у сфері масової інформації та комунікації.
10. Інформаційне забезпечення міжнародної діяльності: роль та значення інформаційних агентств.
11. Інформаційні агенції як ресурс просування національних інтересів: напрями діяльності.
12. Найбільші світові інформаційні агентства та їх місце у глобальному інформаційному просторі.
13. Національні інформаційні агентства України: особливості функціонування та вплив.
14. Замітка як форма оперативного повідомлення новин у роботі інформаційних агентств.
15. Портрет як традиційний жанр інформаційних агентств: структура та призначення.
16. Зміст інформаційної політики: законодавче забезпечення та інституційні складові.
17. Специфіка інформаційної політики в умовах сучасних міжнародних викликів.
18. ЗМІ як об'єкт діяльності прес-служби зовнішньополітичних відомств: сутність та роль.
19. Медіамікс у роботі прес-служби: поняття, складові та принципи

формування.

20. Принципи комунікації органів державної влади зі ЗМІ та громадськістю.
21. Інформаційна складова інформаційно-аналітичної діяльності.
22. Аналітична складова інформаційно-аналітичної діяльності.
23. Актуальність, суть, основні принципи ІАД.
24. Основні методи аналітики.
25. Сутність інформаційного процесу.
26. Причини викривлення інформації.
27. Інформаційні шуми, бар'єри та їх вплив на якісні та кількісні показники інформації.
28. Методи збору аналітичної інформації.
29. Поняття та методи аналітичних прогнозів.
30. «Інтернет речей» і технологія блокчейн.
31. Класифікація і характеристика основних видів оглядів.
32. Структура оглядових документів.
33. Загальна методика створення документної інформаційно-аналітичної продукції.
34. Довідка як форма інформаційного, інформаційно-бібліографічного обслуговування.
35. Методика складання реферату.
36. Роль і місце ІАД в управлінні.
37. Основи організації державної роботи щодо збирання та аналізу зовнішньополітичної інформації.
38. Основні джерела інформації, які використовують співробітники закордонних представництв.
39. Дезінформація, направлена інформація. Кулуарна дипломатія як спосіб збирання інформації.
40. Дипломатичні документи.
41. Основні значення поняття «комунікація».
42. Схема, елементи комунікації.
43. Основні функції комунікації.
44. Процес розвитку засобів комунікації.
45. Уявлення про комунікацію як про процес і структуру.
46. Структурні моделі комунікації.
47. Перші підходи до розуміння комунікацій.

48. Сучасні теорії комунікації.
49. Поняття «комунікативні бар'єри». Множинність класифікацій комунікативних бар'єрів.
50. Технології подолання комунікативних бар'єрів.
51. Вербальна комунікація: форми, контексти.
52. Стратегії вербального впливу.
53. Невербальна комунікація, її сутність та види.
54. Невербальні компоненти комунікації. Види невербальної комунікації: кінетика, проксемика, хронеміка, окулістика, такесика та сенсорика.
55. Невербальні компоненти комунікації: погляд, дотики, жести.
56. Взаємозв'язок між вербальною і невербальною соціальною комунікацією.
57. Сутність і засоби паравербальної комунікації.
58. Загальна характеристика міжособистісних, групових, масових, публічних, організаційних комунікацій.
59. Особливості міжособистісних, групових, масових, публічних, організаційних комунікацій.
60. Джерело, канал, час передачі повідомлення, характер регулювання соціальних комунікацій за різними рівнями.
61. Поняття та загальна характеристика інформаційного права України.
62. Джерела інформаційного права України.
63. Співвідношення інформаційного права України з іншими галузями права (кримінальне право, адміністративне право, конституційне право, інші.).
64. Поняття та загальна характеристика міжнародного інформаційного права.
65. Поняття та структура інформаційних відносин.
66. Суб'єкти міжнародного інформаційного права.
67. Правове регулювання засобів телекомунікації, Інтернету, друкованих та електронних медіа ресурсів.
68. Право на інформацію.
69. Загальна характеристика міжнародного законодавства в сфері інформаційного права.
70. Загальна характеристика національного законодавства в сфері інформаційного права.

71. Розвиток інформаційної сфери, її міжнародно-правове регулювання, особливості й закономірності.
72. Міжнародне співробітництво у сфері інфокомунікації.
73. Основні аспекти міжнародного співробітництва у сфері інфокомунікацій.
74. Правові межі інформаційної свободи та контролю в міжнародному праві в аспекті дотримання громадянських і політичних прав і свобод людини.
75. Політико-правовий контекст діяльності у сфері медіа.
76. Предмет, мета та завдання курсу «Дипломатичний протокол та етикет».
77. Місце дипломатичного протоколу та етикету в системі підготовки міжнародників.
78. Значення дипломатичного протоколу для формування іміджу держави.
79. Джерельна база курсу «Дипломатичний протокол та етикет».
80. Витоки протокольних традицій у стародавніх цивілізаціях.
81. Формування європейських і українських протокольних традицій.
82. Основні принципи дипломатичного протоколу.
83. Поняття пріоритету та старшинства у міжнародних відносинах.
84. Міжнародна ввічливість як норма дипломатичної практики.
85. Символіка та державні атрибути в дипломатичному протоколі.
86. Поняття дипломатичного та ділового етикету.
87. Норми поведінки дипломатів у професійному спілкуванні.
88. Культура мовлення та невербальна комунікація у дипломатії.
89. Дрес-код у дипломатичній і діловій практиці.
90. Класифікація офіційних візитів.
91. Етапи організації візитів високого рівня.
92. Дипломатичні прийоми: види та протокольні особливості.
93. Протокол переговорів і зустрічей.
94. Національні та культурні особливості дипломатичного етикету.
95. Сучасні тенденції дипломатичного протоколу та етикету.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антонович М. Міжнародне публічне право: підруч. для студ. закладів вищої освіти. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 516 с.

2. Бігняка О. В. Історія дипломатії : навч.-метод. посіб. / О. В. Бігняка. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. – 116 с.
3. Владишевська В. В., Грушко М. В.; за ред. Х. Н. Бехруза. Дипломатичний протокол та етикет: навчально-методичний посібник. Одеса: Фенікс, 2023. 152 с.
4. Варенко В.М. Основи аналітики: навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2022. 248 с.
5. Величко О.М., Гордієнко Т.Б. Основи системного аналізу і прийняття оптимальних рішень : підручник. Одеса: Олді Плюс, 2022. 672 с.
6. Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.
7. Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: особлива частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 520 с.
8. Вареник О. Міжнародна соціальна безпека в умовах військової агресії: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 272 с. 13.
9. Гончарук В. В. Дипломатичний протокол та етикет: сучасна практика : навчальний посібник. – Одеса : Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2020. – 200 с.
10. Грицак В. В. Публічна дипломатія : навч.-метод. посіб. / В. В. Грицак. – Київ : Вид-во «Логос», 2021. – 192 с.
11. Діденко О., Петренко І., Сидоренко М. Сучасна комунікація : навч. посіб. Хмельницький : НАДПСУ, 2023. 236 с.
12. Демченко Т. П. Інформаційна дипломатія : навч. посіб. / Т. П. Демченко. – Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2021. – 224 с.
13. Доступ до публічної інформації для державних службовців і службовців органів місцевого самоврядування : навч.-метод. посіб. для тренерів. Київ : ПРООН, 2023. 120 с.
14. Журналістика: підручник / Маєр К.; пер. з нім. В. Климченка, В. Олійника / за загал. ред. В. Іванова. К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2022. 300 с.
15. Загуменна В. В., Кузьменко О. І. Інформаційно-аналітична діяльність як наукова та навчальна дисципліна: еволюція, тенденції розвитку.

- Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2022. № 4. С. 102–107.
16. Захарова І. Основи інформаційно-аналітичної діяльності. Київ: Центр учбової літератури, 2024. 336 с.
 17. Зражевська Н. Теорія медій та суспільства: навчальний посібник. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 192 с.
 18. Ільганаєва В. О. Соціальні комунікації : словник-довідник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. 328 с.
 19. Іващенко В.Л. Сучасні медіакомунікативні технології: навчальний посібник. Київ: ТОВ «Видавництво “Розумники”», 2021. 192 с.
 20. Інформаційне право: підручник / за заг. ред. Л.П. Коваленко. Київ: Гельветика, 2022. 284 с.
 21. Інформаційне право України: підручник / за заг. ред. проф. О.П. Орлюк, проф. О.А. Заярного. Київ: ЮрінкомІнтер, 2025. 588 с.
 22. Карпчук Н.П. Міжнародна інформація та суспільні комунікації: навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти / Н. П. Карпчук. Луцьк, 2022. 514 с.
 23. Комунікації в публічному управлінні : навч. посіб. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2024. 224 с.
 24. Кость С. Вступ до журналістики : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 512 с.
 25. Кость С. (кер. авт. кол.) Журналістика і творчість : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2023. 562 с.
 26. Ковальська О. В. Гендерна дипломатія : навч.-метод. посіб. / О. В. Ковальська. – Львів : Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, 2022. – 208 с.
 27. Коптев А. І., Свистунов В. І. Дипломатична і консульська служба України: теорія, практика, виклики : монографія. – К. : АТ «Інтерсервіс», 2023. – 280 с.
 28. Ковальов В. О. Дипломатична служба в Україні: становлення і розвиток : монографія. – К. : Видавничий дім «Гельветика», 2020. – 352 с.
 29. Литвин В. М. Міжнародні відносини: дипломатична і консульська служба : навч. посіб. / В. М. Литвин. – К. : КНУКіМ, 2021. – 238 с.
 30. Міжнародне інформаційне право: теорія і практика. Монографія / Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут міжнародних відносин. – Дніпро: «Середняк Т. К.», 2023. 447 с.

31. Міжнародне публічне право: основи теорії: навчально-методичний посібник / /Х.Н. Бехруз, С.С. Андрейченко, М.В. Грушко та ін. Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 252 с.
32. Міжнародне приватне право: підручник / за заг. ред. Є.М. Білоусова, І.В. Яковюка. Харків: право, 2021. 408 с.
33. Маруніч Н. І. Основи дипломатичної та консульської служби : навч. посіб. / Н. І. Маруніч, Р. С. Падалка. – К. : Вид-во «Центр учбової літератури», 2022. – 304 с.
34. Матвієнко В. М. Міжнародні відносини та зовнішня політика України : навч. посіб. / В. М. Матвієнко. – Київ : Вид-во «Ліра-К», 2022. – 452 с.
35. Організація роботи пресслужб та інформантств : метод. рек. Івано-Франківськ : Прикарпатський нац. ун-т, 2024. 58 с.
36. Палій С. В. Інформаційно-аналітична діяльність у контексті розвитку інформаційного суспільства. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2022. № 3. С. 76–80.
37. Партико З., Огірко І. Теорія повідомлень та їх типологія. Вісник Національного університету “Львівська політехніка”: журналістика. 2024. № 1(7). С. 101-114.
38. Петков С.В. Правознавство. Навчальний посібник. – Київ: КНТ, 2022. – 382 с.
39. Піз А. Мова рухів тіла. Розширене видання / Алан і Барбара Пізи; [пер. з англ.]. Видавництво Stone Publishing. 2023. 416 с.
40. Посмітна В. В. Мовна комунікація у професійній діяльності : навч. посіб. Київ : Київський ін-т НГУ, 2023. 188 с
41. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.
42. Саврасова-В'юн Т. О. Комунікативний практикум : навч.-метод. посіб. Київ : Київський ун-т ім. Б. Грінченка, 2024. 184 с.
43. Сучасні комунікативні простори: спроба соціологічної концептуалізації: колективна монографія / за ред. В.С. Бакірова. Харків: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2023. 376 с.
44. Томашевський О.М., Цегелик Г.Г., Вітер М.Б., Дудук В.І. Інформаційні технології та моделювання бізнес-процесі : навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2024. 296 с.

45. Фролова О. В. Сучасна дипломатія: виклики та трансформації : монографія. – Львів : Вид-во «Ліга-Прес», 2022. – 416 с.
46. Фединяк Г.С., Фединяк Л.С. Міжнародне приватне право: підручник. Львів: Алерта, 2021. 524 с.
47. Холод О. Методологічні принципи досліджень процесів соціальних комунікацій. Соціальні комунікації: теорія і практикою. 2023. № 15(1). С. 9-43.
48. Холод О. Проблеми дослідження історії розвитку процесів соціальних комунікацій і шляхи їх вирішення. Соціальні комунікації: теорія і практика. 2023. № 2. Том 2. С. 11-31
49. Чернишова Л.О. Особливості регулювання сфери інформаційно-комунікаційних технологій для подолання економічної нерівності країн в межах ЄС. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2023. № 4 (41). URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/index.php/vipusk-41-2023>
50. Чудовська І. Соціологія масових комунікацій: навч. посіб. Київ : 2021. 235 с. URL: https://soc.univ.kiev.ua/sites/default/files/newsfiles/chudovska_mass_communication.pdf
51. Шевченко М. В. Економічна дипломатія: теорія і практика : монографія / М. В. Шевченко. – Київ : Вид. дім «Гельветика», 2023. – 384 с.
52. Шуляк А. М., Шуляк Н. О. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах : навчально-методичний комплекс для студентів підготовки бакалавра галузі знань 29 Міжнародні відносини, спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії / Волинський національний університет імені Лесі Українки, факультет міжнародних відносин, кафедра міжнародних комунікацій та політичного аналізу. Луцьк, 2022. 52 с.
53. Ягунов О. А. Дипломатія та міжнародні відносини: навчальний посібник. – Суми : Сумський державний університет, 2023. – 280 с.
54. Яненко Я. В. Як писати рекламні та PR-тексти : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2023. 86 с.
55. Carlin G. Public Relations Planning & Strategy. Boca Raton : Lynn University Digital Press, 2023. 196 p.
56. Classification of Mobile Communication. 2025. <https://www.geeksforgeeks.org/computer-networks/classification-of-mobile-communication/>

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернет

1. Верховна Рада України. URL : www.rada.gov.ua
2. Група Світового банку. URL: www.worldbank.org
3. Довідник з протокольних питань МЗС України. URL : https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/DDP_Protocol/protocol-guide-ua-01102025.pdf
4. Європейська комісія URL: https://commission.europa.eu/index_en
5. Європейський Союз: Дипломатична служба/ URL: https://www.eeas.europa.eu/_en
6. Закон України «Про Основні напрями зовнішньої політики України». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3360-12>
7. Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу/ URL : <https://comeuroint.rada.gov.ua/>
8. Міністерство закордонних справ України. URL : www.mfa.gov.ua
9. Міністерство економіки України. URL : www.me.gov.ua
10. Національний інститут стратегічних досліджень/ URL : <https://niss.gov.ua/>
11. НАТО (NATO) URL: <https://www.nato.int>
12. Організація з безпеки і співробітництва в Європі (OSCE)/ URL : <https://www.osce.org/>
13. Офіційний вебсайт Комітету Регіонів. URL: <https://cor.europa.eu/>
14. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: https://europeanunion.europa.eu/index_en
15. Офіційний вебсайт Ради ЄС. URL: <https://www.consilium.europa.eu>
16. Офіційний сайт Міжнародного кримінального суду. URL : <http://www.icc-cri.int>
17. Представництво ООН в Україні. URL: <https://ukraine.un.org/uk>
18. Стратегія зовнішньополітичної діяльності України від 26 серпня 2021 року № 448/2021. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4482021-40017>
19. Світовий Банк URL: <https://www.worldbank.org/ext/en/home>
20. Український незалежний центр політичних досліджень. URL : <http://www.usipr.org.ua>
21. Урядовий портал: Євроінтеграція. URL : <https://www.kmu.gov.ua/tag/yevrointegraciya>

22. Centre for International Security and Cooperation. URL:
<http://cisac.stanford.edu>
23. Eurobarometer. URL: <https://europa.eu/eurobarometer/screen/home>
24. Foreign Policy Association. URL: <http://www.fpa.org>
25. International Institute for Strategic Studies. URL: <http://www.iiss.org>
26. Journal of International Affairs. URL: <http://jia.sipa.columbia.edu>
27. Journal of Public and International Affairs. URL:
<http://www.princeton.edu/jpia>
28. Pew Research Center. URL: <http://www.pewresearch.org>